

Metallbearbetning

Kemikalier som används vid metallbearbetning kan orsaka yrkessjukdomar och andra hälsoskador. Syftet med denna webbsida är att främja hälsosamma och säkra arbetsförhållanden och ge mer information om åtgärder för att minska arbetstagarnas exponering.

Exponering

Metallbearbetare (verkstadsmechaniker, svarvare, slippare, verktygstillverkare osv.) som arbetar i maskinverkstäder hanterar många olika typer av kyl- och smörjmedel, varav de vanligaste är metallbearbetningsvätskor som blandas med vatten (skärvätskor, skäroljor). Dessa och andra smörjmedel stänker ut i miljön och avdunstar och/eller droppar ganska lätt i luften på arbetsplatsen.

Det finns många olika processer och föroreningar i verkstadsluften, till exempel lösningsmedel, flyktiga föreningar från färg, slipdamm och svetsångor. En verkstadsmechanikers händer blir lätt våta av metallbearbetningsvätskor vid bearbetning, underhåll av bearbetningsmaskiner och hantering av våta arbetsstycken.

Hälsoskador

Metallbearbetningsvätskor och tillsatser i vätskor som biocider och andra föroreningar i verkstadsluften kan orsaka eksem och irritationssymtom i luftvägarna. Yrkeshudsjukdomar, varav de flesta är handeksem, är vanliga hos verkstadsmechaniker och uppstår oftast genom direktkontakt med skärvätska.

Att minska skadorna

För att förhindra hudbesvär vid metallbearbetning och hantering av våta arbetsstycken ska skyddshandskar av nitrilgummi med tillräckligt långa skaft eller delvis belagda handskar av nitrilgummi användas och bytas ofta. God handhygien och användning av en baskräm hjälper också till att förebygga eksem.

För att förhindra skador i luftvägarna är det viktigt att förhindra att metallbearbetningsvätskor kommer in i andningsvägarna bl.a. med hjälp av maskinhöljen och effektiva frånluftssystem samt genom att undvika användning av tryckluft vid rengöring av arbetsstycken.

Även mot andra föroreningar i verkstadsluften, såsom svets- och färgångor, ska man i första hand skydda sig med tekniska skyddsåtgärder och vid behov även med andningsskydd.

Handledning från företagshälsovården

Vi rekommenderar ett nära samarbete med er företagshälsovård i alla frågor som rör sjukdomar, symtom, skydd och arbetsmiljö. Enligt [arbetarskyddslagen \(738/2002\)](#) är arbetsgivaren skyldig att utreda och bedöma riskerna i arbetet samt vidta tillräckliga åtgärder för att förebygga dem. Företagshälsovården är sakkunnig i frågor som gäller hälsa och säkerhet i arbetet.

Den ska göra en arbetsplatsutredning där arbetets hälsokonsekvenser bedöms.

Företagshälsovården ska fästa uppmärksamhet vid exponeringens kvalitet och mängd, skydd, hud-, luftvägs- och ögonsymtom samt uppföljning av personer som uppvisar symtom. Hälsoundersökningarna ska utföras med 1–3 års mellanrum baserat på Bedömningen av betydelsen för hälsan.

Om ni behöver mer information, arbetsplatsmätningstjänster eller hjälp med åtgärder för att förebygga exponering, kan ni kontakta Arbetshälsoinstitutets experter.

Tuula Liukkonen
ledande expert
tuula.liukkonen@ttl.fi
+358 30 474 3208

Pirjo Heikkinen
produktchef
pirjo.heikkinen@ttl.fi
+358 44 720 1764